לד א מיי׳ פ״ב מהל׳ עירובין הלי״ב סמג

עשין דרבנן א טושו״ע או״ח סימן שפג [וסי׳ שפב

מער ה בהגהן: ב (ממ" שם טוש"ע או"ח ס" שפב סעי" ה]:

ג (מיי׳ שם טוש״ע שם

מער יאן: לה ד מיי שם הלכה י סמג שם טור שו"ע

או"ח סימן שפב סעיף ט:

םו.

דחזו כולהו לאיערובי מאתמול לפיכך אין בטל העירוב שלהן כלל

וגם אין שייך לומר כלל שבת הואיל והותרה הותרה ולא יתבטל עירוב

שלהן כשיבה הנכרי בשבת וזה אין נראה לפרש כלל דכאן לא עירבו

ולפיכך לא סגי בשכירות לחוד בלא ביטול דהא על כרחך היו יכולין

לערב כאן כדפרישית לעיל דהלכה כר׳ יהודה דנכרי כי ליתיה לא אסר

וכיון שהיה מועיל (ג) באותו עירוב מנא

ליה שלא עירבו ועשו שכירות וביטול

דקשיא ליה לקמן דשמואל רביה דאמר

אוסרין ואין מערבין אין מבטלין ובסוף

שמעתא דקאמר למ"ד שוכרין לא

תיבעי לך תרתי עבדינן שכירות וביטול

דלמא הכא הוא דעירבו ולא עשו אלא

שכירות לחוד על כן נראה כפירוש

הקונטרם דאפילו עירבו בטל העירוב

לגמרי מיכן כיון שבא הנכרי ואם

תאמר ולמה להו הכא תרתי שכירות

סג:], ג) [לעיל דף סב:], ד) [שייך לעיל], ה) ל"ל ואין מערבין אין מבטלין כו', 1) [עמוד ב], 1) [דף סט:], מ) [דף סב:], ט) [דף סד.],

הגהות הב"ח (ה) גמרא נ׳ חלירו׳ לפנים מזו כזה: חיצונה פנימית מם שם שתי חלירות ופתח א' ביניהן כזה:

מנר מנר פמח (ג) תום' ד"ה דלתל וכו' וכיון שהיה מועיל כאן עירוב מנא ליי: (ד) בא"ד הגה"ה כי לא אמרינן כל"ל

הפתח. נ"ב ע"ל דף ע ע"ב: (ו) ד"ה יפה וכו' ולקמן בקוף שמעתא. נ"ב דק"ז ע"א: (1) ד"ה מערב וכו' וי"ל דהתם מיירי ששניהם שותפים:

לא מה מערב אפי' בפחות כו'. דלקולא אקשינהו רבי יוחנן ולא לחומרא דכל בעירובין להקל: ומה מערב אפי׳ שכירו ולקיטו. דנכרי אם ישראל הוא כדאמר לעיל (דף סד.) נותן עירובו ודיו: אף שוכר אפי׳ שכירו ולקיטו. דנכרי אם נכרי הוא משכיר רשות אדוניו לדיורי

החלר: אחד מערב ע"י כולן. כגון ב׳ חלירות ופתח ביניהן ובאו לערב יפה עשיתם ששכרתם תהו בה נהרדעי ומי זו עם זו אחד מוליך עירובה של זו לתוך של זו והוי שליח לחביריו כדתני׳ בהחי פירקא (דף עב:) חמשה שגבו את עירובן כשהן מוליכין אותו למקום אחר אחד מוליך ע"י כולן: חמשה. ישראל ששרויין עם הנכרי בחצר אחת אחד מהן שוכר מן הנכרי בשביל כולן: סהי בה ר"א. בהא מילתא דאמרן לעיל [קה:] ששכרו מן הנכרי ואח"כ ביטלו. תהי לשון מריח כמו בת תיהא דמס' ע"ו (דף סו:) כלומר מעיין ומחשב לדעת טעמו של דבר: כל מקום שאוסרין. זה על זה בלא עירוב ואם היו רוצין לערב יכולין לערב: מבטלין. אם שכחו ולא עירבו מבטלין רשותן לאחד מהן והוי כוליה חלר דידיה ותהא מותרת לטלטל בכולה ובלבד שלא יוליאו מן הבתים לחלר אלא מביתו של אותו יחיד בלבד: כל מקום לאחויי שתי חלירות זו לפנים מזו. דהיכא דלא עירבה פנימית לעצמה אסרה אחיצונה אפי׳ לרבנן דפליגי עליה דר״ע מודו דרגל האוסרתה במקומה אוסרת שלא

במקומה כגון בחיצונה משום דריסת הרגל שיש לה עליה ואם רצתה לערב עמה מערבין ואם שכחו ולא עירבו מבטלין בני פנימית רשותן לבני חילונה אותו דריסת הרגל שיש לה עליה: שחי חלירות. פתוחות למבוי או לרשות הרבים ופתח ביניהן מערבין אם רולין ואם לא עירבו זו עם זו זו מותרת לעלמה וזו מותרת לעלמה אין מבעלין. אם הוצרכו לטלטל מזו לזו אין מבטלין רשות של זו לזו דלא תקון רבנן ביטול רשות אלא היכא דאסרי עלייהו: לאו לאחויי נכרי. שדר עם שני ישראלים בחלר שאוסרין אותן שני ישראלים זה על זה ואין יכולין לערב בשביל הנכרי וקאמרינן דאין מבטלין: ואי אסא. נכרי מאתמול אמאי קרי להו אוסרין ואין מערבין הא מצו לעירובי ולמיגר:

636

א"ר יוחנן הכי והא"ר יוחנן שוכר כמערב דמי מאי לאו מה מערב מבעוד יום אף שוכר מבעוד יום לא מה מערב ואפילו בפחות משוה פרומה ב אף שוכר בפחות משוה פרומה ומה מערב אפילו שכירו ולקימו אף שוכר י אפילו שכירו ולקימו ומה מערב חמשה ששרוין בחצר אחת אחד מערב ע"י כולן שוכר נמי י חמשה ששרוין בחצר אחת אחד שוכר ע"י כולן תהי בה רבי אלעזר אמר רבי זירא מאי תהייא דר"א אמר רב ששת גברא רבה כרבי זירא לא ידע מאי תהייא דר"א קא קשיא ליה דשמואל רביה דאמר שמואל כל . מקום שאוםרין ומערבין מבמלין מערבין ואין אוסרין אוסרין ואין מערבין אין מבטלין כל מקום שאוסרין ומערבין מבמלין כגון (6) ב' חצירות זו לפנים מזו מערבין ואין אוסרין אין מבמלין כגון (0 ב' חצירות ופתחא' ביניהן אוםרין ואין מערבין אין מבמלין לאתויי מאי לאו לאתויי נכרי ואי דאתא מאתמול לוגר מאתמול

וביטול בביטול לחודיה סגי כיון דרוולי רשוחייהו הגה"ה דבטלי רשותייהו לגבי חד הוה ליה יחיד במקום נכרי כדאמר לעיל ט גבי עובדה דהמו בר רסתק דקיימא לן יחיד יראד"יי במקום נכרי שרי ואע"ג דמסיק רבא דלא מהני ביטול לעשותו יחיד במקום נכרי משום דא"כ בטלת תורת עירוב

אחת היה גוסס בשעת העירוב וערבו עמו שבטל העירוב הואיל ורוב גוססים למיתה אינו ראוי להתקיים כל השבת ע"כ לשון הג"ה בשם רבי מאיר

(ד) *ה"ג כי לא

אמרי שבת הואיל

והותרה הותרה

אלא במהום שיכול לעמוד ולהתקיים כל

דרך הפתח (ה) ונסתם

או ניטלה הורמו או

לחיו ומכאן יש להוכיח

היכא שא' מבני חלר

השבת כגון

ובשבת אחרת יוכלו לערב להתיר לכולן אלא היום שבא הנכרי בשבת לא אפשר מועיל ביטול לעשות יחיד במקום נכרי דאין שייך כאן לומר בטלת מרוטנצורק ז"ל. תורת עירוב וי"ל כיון שאם לא היה מתרצה להשכיר לא היה מועיל

ביטול משום דא"כ ביטלת תורת עירוב אין לחלק בין מתרלה לשאינו מתרצה דאטו אמירת הנכרי תגרום הביטול שיועיל כשיאמר אתרלה לכם להשכיר או לא יועיל כשיאמר לא אתרלה לכם ועוד

י"ל דהני אמוראי סבירא להו כר"מ דאמר אסור יחיד במקום נכרי ור' יוחנן דבסמוך נמי לטעמיה דאמר ב נהגו העם כר"א בן יעקב אבל אורויי לא מורינן אבל אנן סבירא לן ודאי כרבי אליעזר

מאותו מבוי ה"מ בנכרי שאינו רוצה להשכיר דלא

אפשר להו לערב אבל הכא שהוא מתרצה להשכיר

בן יעקב דהא אביי ורבא קיימי כוותיה בעובדא דהמן בר רסתק: י איקלען לההוא פונדק בו'. פירש נקונטרס היו שם הרבה נתים של ישראלים שהיו אוסרים זה על זה ויש פירושים שמוגה בהם פונדק יש בו חדרים הרבה פתוחין לחצר והאכסנאים נכנסין בהן ואוסרין זה על זה וגם זה אמת דכי האי גוונא נמי אסרי כמו חבורה ששבתה בטרקלין: יפה עשיתם ששברתם. רבינו חננאל פסק כר׳ יוחנן אע"ג דשמואל פליג עליה בסמוך דקסבר דכל מקום שאוסרין 🕫 אין מערבין ואין מבטלין דבכל דוכחא קיימא לן כר׳ יוחנן לגבי שמואל וכדברי המיקל בעירוב ואומר ר״י דלקמן בפירקין (דף ע:) דייק ברייתא כשמואל דתניא כל שנאסר למקלת שבת נאסר לכל השבת כולה כגון שני בתים בשני לידי רשות הרבים והקיפום נכרים מחילה בשבת זה הכלל לאחויי מת נכרי בשבת דאין מבטלין ולקמן (ד) בסוף שמעתא אמרינן דמת נכרי בשבת אליבא דמ"ד שוכרין לא תיבעי לך השתא תרתי עבדינן חדא מיבעיא ש"מ לא מיחוקמא ההיא ברייתא כר' יוחנן דאמר שוכרין ודוחק לומר דלאחויי מת נכרי בשבת איירי דלא ביטלו דלא משתרו כשמת הנכרי אע"פ שעירבו מע"ש אבל ביטול מהני שהרי הקיפום נכרים מחיצה איירי אפי׳ ע"י ביטול כדאמרינן בסוף שמעתא דאין מבטלין ודומיא דהכי קאמר לאחויי מת נכרי בשבת דאין מבטלין ואפי׳ את״ל שר׳ יוחנן היה מעמיד זה הכלל בפוף שנושנה לאן נופפרן דומים יחים מתנקט סתמא דהש"ס הכי שמע מינה דהכי הלכחא: יפה עשיתם ששברתם. לא דמי למקח דברייתא לאחויי מילחא אחריתי מ"מ מדנקט סתמא דהש"ס הכי שמע מינה דהכי הלכחא: יפה עשיתם ששברתו. לא דמי למקח וממכר ליאסר בשבת דלא הוי אלא כמתנה בעלמא שאין עושין אלא להחיר טלטול: בזערב אפי שבירו ואקישו. פירוש כדאמר שמואל לעיל אפי שכירו ולקיטו של נכרי נותן עירובו ודיו ואם מאמר דהכא אליבא דרי יוחנן קיימא ובירושלמי משמע דלים ליה לרבי שמואל לעיל אפי שכירו ולקיטו של נכרי נותן עירובו ודיו ואם מאמר דהכא אליבא דרי יוחנן קיימא ובירושלמי משמע דלים ליה לרבי יוחנן האי סברא דקאמר ר' יוחנן התם ישראל ונכרי שהיו דרים גבית אחד לריך ישראל לבטל והנכרי להשכיר ויש לומר (ם) דהתם ששניהם שותפים בבית ישראל ונכרי דלא הוי כשכירו ולקיטו דהכא ועוד יש לחלק דאם ייחד הנכרי לישראל שהוא שכירו ולקיטו חדר אחד שלא יוכל הנכרי להשתמש בו דהוי השתא הנכרי מסולק מישראל ואין יכול לסלק הישראל בכה"ג לא אמרינן נותן עירובו ודיו ובכי האי גוונא איכא לאוקמי ההיא דירושלמי: בד מקום שאוםרין ומערבין מבפדין. האי כללא לאו דוקא בכל מקום דהרי חורבה שאמר שמואל בסמוך אין ביטול רשות בחורבה ואפי׳ בחלר מסיק רבא לקמן " אליבא דשמואל דאפי׳ ב׳ חלירות זו לפנים מזו פעמים מבטלין ופעמים אין מבטלין ומה שמפרש כאן כגון שתי חלירות זו לפנים מזו היינו לאביי ורבא לאותו ענין שמפרש לקמן והוה מלי למימר כגון אנשי חלר ששכח אחד מהם ולא עירב אבל הא מתניתין היא לקמן" ולא אנטריך ליה לאשמעינן האי:

ראר דאתא מאתמוד דוגר מאתמוד. דאם אין הנכרי רולה להשכיר מה יכול ביטול להועיל אע"ג דשמואל אית ליה לעיל 🗈 הלכה כראב"י דשרי יחיד במקום נכרי הא אמרינן לעיל ש דאין הביטול עושהו יחיד במקום נכרי משום דא״כ בטלח חורת עירוב מאותו מבוי ואפילו מתרצה היום להשכיר או שמת ועל זה קאמרינן דאין מבטלין משום דמאחמול לא היו יכולים לערב לפי שלא נחרצה להם מאחמול להשכיר אכתי מערבין קרינא ביה דכיון דאם היה אתמול מתרצה היו יכולין לערב וכששכרו היום ממנו או שמת יכולין לבטל שפיר:

רבינו חננאל

יפה עשיתם ששכרתם. איני והא"ר יוחנז שוכר מערב מבעוד יום אף מבעוד ויום]. שוכר שוכו מבצוו (יום). ודחינן לא שוכר כמערב, מה מערב אפי׳ בפחות משוה פרוטה אף שוכר אפילו בפחות משוה פרוטה, מה מערב אפילו שכירו ולקיטו אף שוכר שכירו ולקיטו אף שוכר כך. ומה מערב [ה'] שגיבו את עירובן אחד מוליך על ידי כולן, אף שוכר ה' ששרויין בחצר אחר, [אחד] שוכר על ידי כולן. . תהי בה ר' אלעזר. בהא דר׳ יוחנן שעשה השוכר כמבטל רשות, ואמר מה מבטל רשות אפיי בשבת, כדתנן בית הילל אומרים אפי׳ משתחשך אף שוכר גוי משתחשך, אי הכי קשיא דשמואל, דאמר כל מקום שאוסרין ומערבין מבטלין, כגון שתי חצירות זו לפנים מזו אוסרין בני הפנימיות על החיצונה ויש לערב זו עם זו ומותרין, לפיכך כיון שהעירוב מתירן אם שכח אחד מהן ולא עירב יכול לבטל רשותו מזו לזו. אבל במקום (שאיז מערביז) [שמערבין] ואין אוסרין, כגון שתי חצירות ופתח ביניהז. כדתנז בכותל אחד שבין שתי חצירות, נפרץ הכותל עד י׳ אמות מותר מפני שהוא כפתח. מוזו כפני שהוא כפוחה, ואין סותמין אותו מערבין שנים, כל חצר בפני עצמה. ואינה אוסרת זו על זו, ואם רצו ופתחוהו מערבין אחד, כגון אילו אין מבטלין מזו לזו. וכן ואין מערבין בה, פי' אין בה היתר בעירוב כגון דדאיר בה גוי, ואמר שמואל כל מקום שאוסרין כל מקוב מערבין, כענין מבטלין. שאמרנו אין מבטלין. חצר שאוסרין (בה) ואין מערבין בה היכי דמי, לאו דדאיר בה גוי, ואי הוה גוי מאתמול הוה למיגר מיניה מבעוד יום.